

เพื่อระบบสุขภาพที่เป็นมิตรต่อโลก: การสำรวจความเห็นผู้บริหารโรงพยาบาล

Highlight

- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate change) เป็นปรากฏการณ์ที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยประเทศไทยมีความเสี่ยงระยะยาวที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกเป็นลำดับที่ 9 จากทุกประเทศทั่วโลก
- อุบัติการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อให้บริการสุขภาพอย่างมาก ทำให้กระทรวงสาธารณสุขไทยต้องมีการปรับตัวด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการให้บริการ ซึ่งรวมถึงการช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากภาคส่วนสาธารณสุขอีกด้วย โดยนโยบายส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเริ่มต้นทำให้มีปัจจัยที่อาจส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติ
- งานวิจัยนี้จึงทำการศึกษาความตระหนักต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากผู้บริหารโรงพยาบาลทุกเขตสุขภาพทั่วประเทศ โดยสุ่มเลือกโรงพยาบาลทั้งหมด 60 แห่งที่ครอบคลุมเขตสุขภาพทั้ง 12 เขต เขตละ 5 โรงพยาบาล เพื่อสะท้อนมุมมองในแง่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ
- ผลการศึกษพบว่าผู้บริหารในโรงพยาบาลภายใต้กระทรวงสาธารณสุขมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความกังวลต่อปัญหาดังกล่าวอยู่ในระดับสูง ทำให้แสดงออกถึงความพร้อมในการให้ความร่วมมือเนื่องจากมองว่านโยบายปัจจุบันยังไม่เพียงพอในการแก้ไขปัญหา

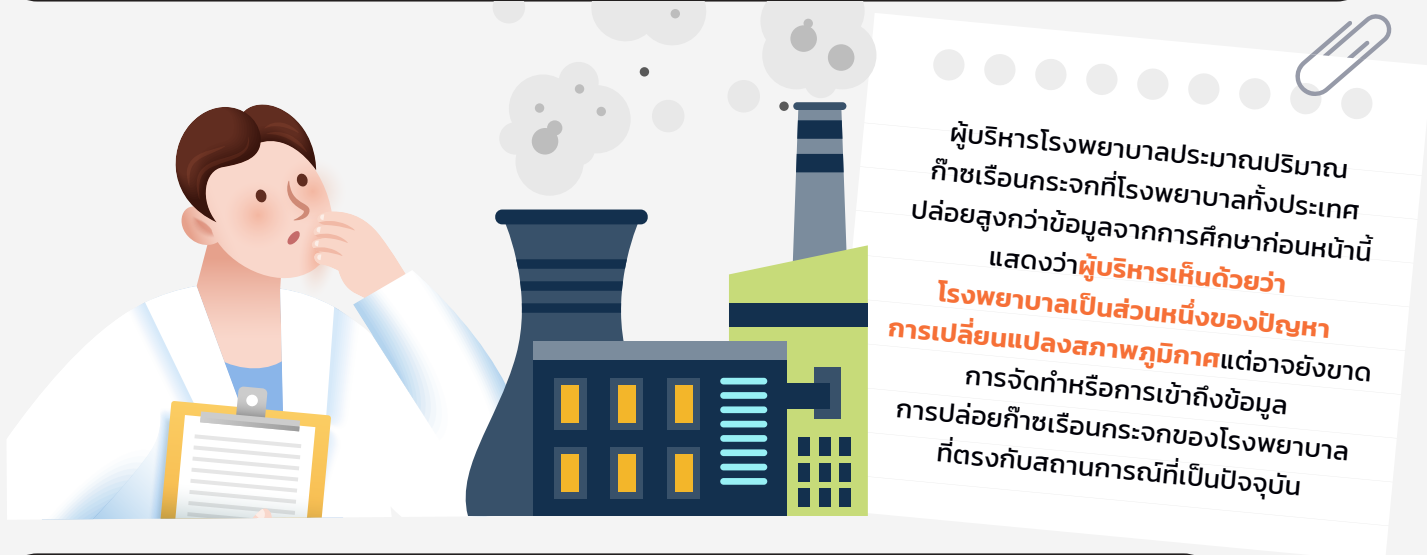
ความตระหนักของผู้บริหารโรงพยาบาลเกี่ยวกับปัญหา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อระบบสาธารณสุข

จากความเห็นของผู้บริหารโรงพยาบาล ทั้งระดับปฐมภูมิ ทติยภูมิ และตติยภูมิ จำนวน 55 คน ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบสาธารณสุข พบว่า:

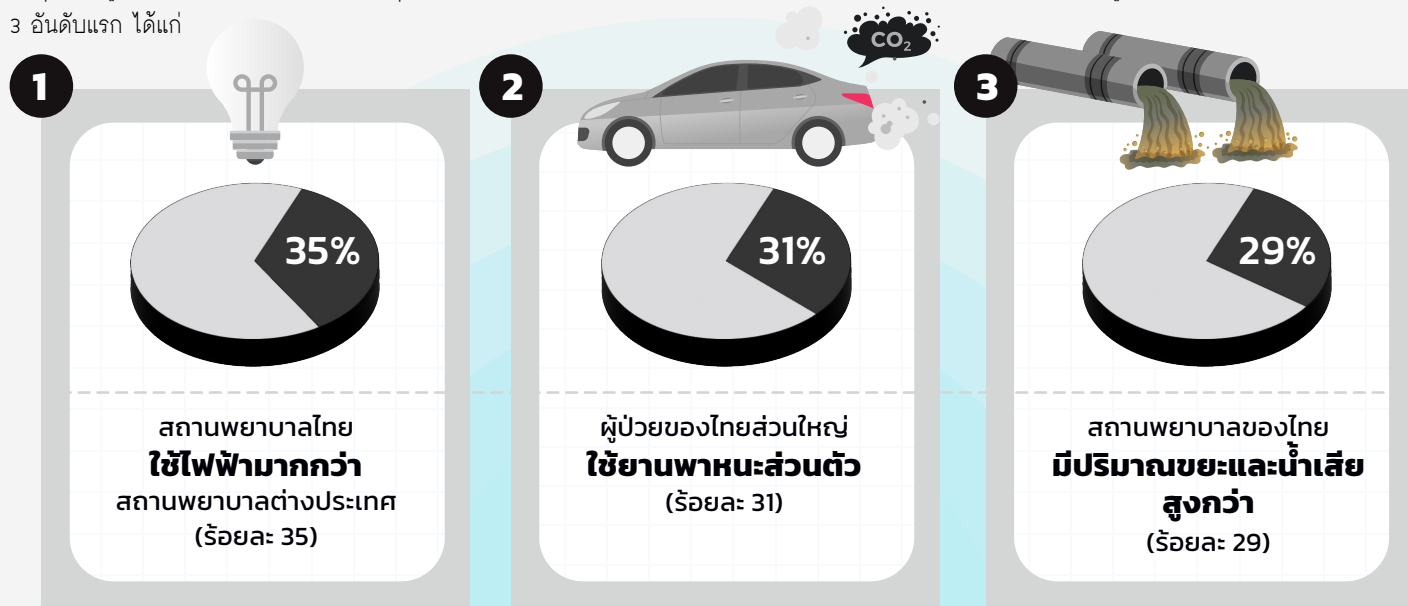
1	2	3
ร้อยละ 84
มีความตระหนักอย่างสูง
ต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศในด้านต่าง ๆ	ร้อยละ 55
มองว่าภาวะโลกร้อนกระทบ
กับชีวิตประจำวันชัดเจน
แต่ยังรับมือได้	ร้อยละ 55
มองว่านโยบาย ในการแก้ปัญหา
การเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศที่มีอยู่สอดคล้อง
และเพียงพอต่อสถานการณ์
ปัจจุบันใน ระดับปานกลาง

ความเห็นต่อสถานการณ์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงพยาบาลในประเทศไทย

สาเหตุหลักของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงพยาบาลในประเทศไทย

ในมุมมองผู้บริหารโรงพยาบาลคิดว่าสาเหตุหรือกิจกรรมที่ทำให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงพยาบาลในประเทศไทยสูงกว่าโรงพยาบาลในต่างประเทศ 3 อันดับแรก ได้แก่

นโยบายรับมือปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เป็นไปได้ “ง่าย” และ “ยาก” ที่สุด

นโยบายที่เป็นไปได้
ง่ายที่สุด
ในมุมมองผู้บริหาร
3 อันดับแรก ได้แก่

การเปลี่ยน
เครื่องใช้ไฟฟ้า
เป็นแบบ
ประหยัดไฟ
ร้อยละ 47

การติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้า
พลังงานแสงอาทิตย์
และใช้พลังงานไฟฟ้า
แสงอาทิตย์
ร้อยละ 40

การเพิ่มการให้
บริการแพทย์ทางไกล
เพื่อลดการเดินทาง
ของผู้ป่วย
ร้อยละ 5

นโยบายที่เป็นไปได้
ยากที่สุด
ในมุมมองผู้บริหาร
3 อันดับแรก ได้แก่

การเปลี่ยน
ยานพาหนะ
ของโรงพยาบาล
เป็นรถยนต์ไฟฟ้า
ร้อยละ 40

การลดขยะ
และน้ำเสีย
จากกิจกรรมต่างๆ
ในโรงพยาบาล
ร้อยละ 16

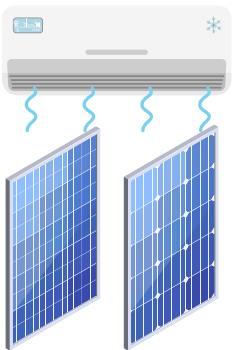

การติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้า
พลังงานแสงอาทิตย์
และใช้พลังงานไฟฟ้า
แสงอาทิตย์
ร้อยละ 15

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

มาตรการนโยบายที่กระทรวงสาธารณสุขควรให้การสนับสนุนในมุมมองของผู้บริหารโรงพยาบาลเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้

1 มาตรการด้านการใช้พลังงานไฟฟ้า

ปัจจัยส่งเสริม

ผู้บริหารโรงพยาบาลให้ความเห็นว่าการใช้พลังงานไฟฟ้าในโรงพยาบาลควรมีการปรับปรุง ดังนั้นจึงควรเพิ่มนโยบายส่งเสริมการลดการใช้พลังงานไฟฟ้า เช่น การเปลี่ยนมาใช้หลอดไฟ LED ที่ประหยัดพลังงานแทนหลอดไฟฟ้าแบบเก่า หรือ การเปลี่ยนเครื่องปรับอากาศที่มีอายุการใช้งานมากเป็นเครื่องปรับอากาศที่ประหยัดพลังงาน รวมไปถึงการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน เป็นต้น เนื่องจากร้อยละ 87 มีความเห็นว่านโยบายเกี่ยวกับการลดการใช้ไฟฟ้านั้นเป็นไปได้มากที่สุด

อุปสรรค

ในปัจจุบันโรงพยาบาลยังขาดมาตรฐานบันทึกรายการเครื่องใช้ไฟฟ้าจากการศึกษาพบว่า มีเพียงร้อยละ 49 เท่านั้นที่มีมาตรฐานบันทึกรายการเครื่องใช้ไฟฟ้าในโรงพยาบาล ซึ่งสิ่งนี้มีความจำเป็นในการปฏิบัติตามนโยบายลดการใช้ไฟฟ้า และในส่วนของการนโยบายเกี่ยวกับระบบพลังงานแสงอาทิตย์ มีประเด็นท้าทายที่สำคัญ คือ งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนไม่เพียงพอต่อการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์ให้มีกำลังผลิตเพียงพอ รวมไปถึงควรสนับสนุนจัดหาผู้ดำเนินการติดตั้งที่มีประสิทธิภาพให้แก่โรงพยาบาล

2 มาตรการด้านการเดินทาง

ปัจจัยส่งเสริม

การใชยานพาหนะส่วนตัวของผู้รับบริการเป็นกิจกรรมที่ส่งผลให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงพยาบาลในประเทศไทยสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้นจึงควรให้การสนับสนุนนโยบายเกี่ยวกับการให้บริการทางการแพทย์ทางไกลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

อุปสรรค

การปฏิบัติจริงของนโยบายการให้บริการทางการแพทย์ทางไกลยังมีแนวโน้มที่เป็นไปได้ยากในมุมมองผู้บริหารโรงพยาบาล เนื่องจากมีเพียงร้อยละ 5.5 เท่านั้นที่ให้ความเห็นว่าเป็นนโยบายที่มีความเป็นไปได้ อาจมีปัจจัยอุปสรรคหลายประการในการนำไปปฏิบัติควรต้องทำการศึกษาเชิงลึกเพื่อหาข้อสรุปแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปได้ต่อไป

เกี่ยวกับการศึกษา

- โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP) ได้รับมอบหมายสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้จัดทำข้อมูลเรื่องความตระหนักต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของผู้บริหารโรงพยาบาลทุกระดับและทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขให้สนับสนุนในการอนุมัติเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงพยาบาลในประเด็นดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร

โรงพยาบาลชุมชน 2 แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป 2 แห่ง และโรงพยาบาลศูนย์ 1 แห่ง จาก 12 เขตสุขภาพทั่วประเทศทั้งหมด 60 คน โดยการคัดเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างความแปรผันสูงสุด (Maximum Variation Sampling method) เพื่อให้ครอบคลุมหลากหลายเขตสุขภาพทั้ง 12 เขตเขตละ 5 โรงพยาบาล จากการเลือก โดยอัตราการตอบกลับ ร้อยละ 91.7 คิดเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 55 คน

สแกน QR code เพื่อติดตามงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างรวดเร็วเพื่อตอบคำถามเชิงนโยบาย สาธารณสุข เพื่อสนับสนุนการพัฒนาาระบบสาธารณสุขไทย และการกระจายอำนาจด้านสุขภาพสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวเรื่องความตระหนักต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความท้าทายในการแก้ไขปัญหา ในมุมมองผู้บริหารโรงพยาบาลภายในกระทรวงสาธารณสุข

โดย ภญ.เบญจรินทร์ สันติวงศ์ไชย, นพ.กฤษฎา เจริญรุ่งเรืองชัย, ภญ.ชนิดา เอกอัครรุ่งโรจน์, นายธนกร เจริญกิตติวุฒ, น.ส.จุฬาทิพย์ บุญมา, Miss Khansa Chavarina, ดร.นภดล พิมสาร, น.ส.บุปผา วงษ์ชัย, น.ส.วิลาสินี สำเนียง, ดร.วิศวะ มาลากรรณ, นพ.สมฤกษ์ จิงสมาน, น.ส.อิทธิพร เรืองทวีป, น.ส.จิราธร สุตะวงศ์, Miss Saudamini Dabak, รศ. ดร.วรรณฤดี อิศรานุกุลชัย และดร. นพ.ยศ ตีระวัฒนานนท์

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนงบจาก **สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)**

ผู้เขียน

ธนกร เจริญกิตติวุฒ

วิลาสินี สำเนียง

ดร.วิศวะ มาลากรรณ

ดร. นพ.ยศ ตีระวัฒนานนท์

ท่านที่สนใจรับ Policy brief ฉบับ PDF สมัครได้ที่ comm@hitap.net โดยระบุชื่อ-อีเมล เพื่อจัดส่ง หรือดาวน์โหลด Policy brief ฉบับอื่น ๆ ได้ที่ <https://www.hitap.net/resources/downloads>

HITAP เป็นองค์กรวิจัยภายใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ศึกษาผลกระทบทั้งบวกและลบจากการใช้เทคโนโลยี หรือนโยบายด้านสุขภาพเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจด้านนโยบายของภาครัฐ เช่น คณะอนุกรรมการพัฒนาปัญญาหลักแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นต้น รวมถึงทำการประเมินเพื่อพัฒนาองคาพยพต่าง ๆ ในองค์กรภาครัฐ

ติดต่อ:

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP)
อาคาร 6 ชั้น 6 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์: 0-2590-4549, 0-2590-4374-5

โทรสาร: 0-2590-4369

อีเมล: comm@hitap.net

เว็บไซต์: www.hitap.net

งานนี้ได้รับอนุญาตภายใต้
ครีเอทีฟคอมมอนส์ แสดงที่มา
ไม่ใช้เพื่อการค้า ไม่ดัดแปลง

HITAPTHAILAND

HITAP_THAI

HITAP THAI

HITAP.NET

